

2020 წლის მასწავლებელთა საგნობრივი გამოცდის პროგრამა

მუსიკაში

საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
1. პროფესიული ცოდნა	
ელემენტარული თეორია და ჰარმონია	
ბგერა და მისი თვისებები	მუსიკალური ბგერის სიმაღლე, სიძლიერე, ტემბრი, გრძლიობა; ბუნებრივი და მექანიკური ხმები
მუსიკალური ანბანი და დამწერლობა	ტრადიციული ხუთხაზიანი სანოტო სისტემა, სანოტო ნიშნები, აკოლადა, პაუზები, ვიოლინოსა და ბანის გასაღებები
მელოდია	მდორე, ნახტომისებური, ტალღისებური; წინადადება, ფრაზა, მოტივი; ინტონაცია; ცეზურა, კადანსი
რიტმი	გრძლიობათა ძირითადი და თავისუფალი დაყოფა
მეტრი	ორწილადი, სამწილადი, ოთხწილადი; მარტივი, რთული, შერეული;
ტემპი	ნელი, საშუალო, ჩქარი; აჩქარებული, შენელებული და სხვ.
რეგისტრი	დაბალი, საშუალო, მაღალი
ინტერვალები	მარტივი (პრიმა, სეკუნდა, ტერცია და სხვ.) რთული ან შედგენილი (ნონა, დეციმა, უნდეციმა და სხვ.), კონსონანსი, დისონანსი

ჰარმონია; აკორდები და მათი შეთანხმება მაჟორულ-მინორული სისტემა დიატონური კილოები მუსიკალური ფაქტურა დინამიკური ნიუანსები ემოციური ნიუანსები აგოგიკური ნიუანსები მუსიკალური ტერმინოლოგია	სამხმოვანება და მისი შებრუნებები, სეპტაკორდი და მისი შებრუნებები; კონსონანსი და დისონანსი კილო (მაჟორისა და მინორის სამი სახე) და ტონალობა; მყარი და მერყევი საფეხურები; ქრომატიზმი, ალტერაციის ნიშნები ძირითადი ფუნქციები: ტონიკა (T), სუბდომინანტა (S), დომინანტა (D); საკადანსო ბრუნვები ძირითადი ფუნქციების სამხმოვანებები და მათი შებრუნებები, სეპტაკორდები და მათი შებრუნებები იონიური, მიქსოლიდიური, ლიდიური, ეოლიური, ფრიგიული, დორიული მონოდიური, ჰარმონიული, ჰომოფონური, პოლიფონიური Piano, forte, pianissimo, fortissimo, diminuendo, crescendo, rinforzando, mezzoforte, mezzopiano, sforzando, calando, morendo და სხვ. Dolce, grazioso, mesto, pesante, cantabile, con espressione, agitato და სხვ. Ad libitum, tempo rubato, capriccioso და სხვ. ქართულ, იტალიურ, ფრანგულ, გერმანულ, ინგლისურ ენებზე
პოლიფონიის საფუძვლები	კანონი, ინვენცია, ფუგა

მუსიკალური ფორმები (ვოკალური და ინსტრუმენტული) და კომპოზიციის ხერხები მუსიკის ფუნქციები დრამასა და კინოში	მარტივი ფორმები (პერიოდი, ორ და სამნაწილიანი ფორმები), რთული სამნაწილიანი, კუპლეტური, ვარიაციული, რონდო, სონატური ფორმა; ფორმის ელემენტები: ლაიტმოტივი, მელოდიური და რიტმული ოსტინატო, კონტრაპუნქტი, მუსიკალური კოლაჟი, ციტატა, იმპროვიზაცია, სტილიზაცია, დამუშავების სხვადასხვა ფორმა; ტრეკი, ლუპი, პატერნი. მუსიკალური ფონი (ილუსტრაციული, ასოციაციური, პირობითი, კონტრასტული)
საშემსრულებლო ფორმები და შემადგენლობა	
ვოკალური და ინსტრუმენტული	
სასიმღერო ხმები საოპერო ჟანრის ვოკალური ფორმები საოპერო ჟანრის ინსტრუმენტული ფორმები ვოკალური შემადგენლობა	ქალთა (სოპრანო, მეცო სოპრანო, ალტი), მამაკაცთა (კონტრტენორი, ტენორი, ბარიტონი, ბანი) და ბავშვთა (დისკანტი, ალტი) არია, კავატინა, არიეტა, არიოზო, სიმღერა, რომანსი, ბალადა, მონოლოგი; რეჩიტატივი და მისი სახეები შესავალი, უვერტიურა, ფორმპილი, ანტრაქტი, ინტერმეცო, დივერტისმენტი და სხვ. სოლო, ანსამბლი (დუეტი, ტერცეტი, კვარტეტი, კვინტეტი, სექსტეტი, სეპტეტი, ოქტეტი), გუნდი (მამაკაცთა, ქალთა, ბავშვთა, შერეული)

სხვადასხვა ეპოქის ქართული და მსოფლიო ხალხთა საკრავები და საკრავთა ჯგუფები (ხალხური, პროფესიული; აკუსტიკური, მექანიკური, ელექტრონული) საკრავებზე ბგერის მიღებისა და შესრულების ხერხები საკრავიერი შემადგენლობა	სიმებიანი, სიმებიან-ხემიანი, ხისა და ლითონის ჩასაბერი, დასარტყამი, კლავიშოანი; მექანიკური საკრავები; სინთეზატორი, მარტენოს ტალღები, ელექტროგიტარა, ელექტროორგანი და სხვ. Legato, staccato, portamento, vibrato, arpeggiato, glissando, pizzicato; მელიზმები (mordent, trillo, vorschlag) და სხვ.; აკუსტიკური და სინთეზური ბგერები სოლო, ანსამბლი (დუეტი, ტრიო, კვარტეტი, კვინტეტი, სექსტეტი, სეპტეტი, ოქტეტი), ორკესტრი (სიმფონიური, კამერული, ჩასაბერი, დასარტყამი), ჯაზ ბენდი, შემადგენლობა ელექტრონული საკრავებით ან მათი დამატებით; საკონცერტო შესრულება და სტუდიური ჩანაწერი

მუსიკის ისტორიის საკითხები
• მუსიკის ისტორიის ეპოქები, მიმდინარეობები და სტილები, მათი მხატვრული მახასიათებლები   • მუსიკალური ხელოვნების დარგები (პროფესიული და ხალხური, საეკლესიო და საერო)   • მუსიკალური ჟანრები (ოპერა, ბალეტი, ოპერეტა, მიუზიკლი, ორატორია, კანტატა, გუნდი acapella ჰიმნი, სიმფონია, სიმფონიური პოემა, სიმფონიური უვერტიურა, კამერულ-ინსტრუმენტული ანსამბლის სახეები, მუსიკა თეატრის, კინოსა და ანიმაციისათვის, პროგრამული ინსტრუმენტული მუსიკა, ინსტრუმენტული კონცერტი, სონატა, ვოკალური და ინსტრუმენტული ციკლები, ერთნაწილიანი ინსტრუმენტული პიესის სხვადასხვა ჟანრი, სიმღერა, ბალადა, რომანსი, ცეკვა, მარში და ა.შ.) და მათი ძირითადი მახასიათებლები   • გამოჩენილი კომპოზიტორები და მათი შემოქმედების ძირითადი მახასიათებლები   • მუსიკალური ნაწარმოებების ზოგადი დახასიათება (ავტორი, ეპოქა, ჟანრი, სტილი, სახელწოდება, ძირითადი მხატვრული სახეები, კულტურულ-ისტორიული კონტექსტი)

- მუსიკალური საშემსრულებლო პროფესიები (დირიჟორი, ლოტბარი, ვოკალისტი, ინსტრუმენტალისტი, ხალხური მომღერალი, მგალობელი)

ქართული მუსიკა

ა) ხალხური მუსიკა

უძველესი ქართული ხალხური მუსიკის ტრადიციები და ნიმუშები (ბერიკაობა, ცეკვა „სამაია“ და სხვ.)
ცნობები ქრისტიანობამდელი პერიოდის მუსიკის შესახებ
ხმიერი, საკრავიერი, ხმიერ-საკრავიერი მუსიკა;
სოლო, საანსამბლო და გუნდური შესრულება;
ხალხური საკრავები (ჩონგური, ფანდური, სალამური, გუდასტვირი, ჩანგი, ჭიანური, ჭუნირი, დოლი და სხვ.)
აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს მთისა და ბარის ეთნოგრაფიული კუთხეების მუსიკა (ქართლური, კახური, ხევსურული, ფშაური, მთიულური, იმერული, სვანური, რაჭული, ლეჩხუმური, მეგრული, გურული, ლაზური, აჭარული, მესხური)
ჟანრები (სუფრული, სამგლოვიარო, საცეკვაო, საქორწილო, შრომის, კალენდარული, სალაშქრო, მგზავრული და სხვ.)
ერთხმიანი და მრავალხმიანი წყობა (ოსტინატური, ბურდონული, კომპლექსური/სინქრონული, კონტრასტული)
სიმღერები და ცეკვები, საცეკვაო და სარიტუალო სიმღერები, ფერხულები.
ქართლ-კახური „გუთნური“, „ჩაკრულო“, „ალილო“, „ჭონა“, „ურმული“, „ქართველო, ხელი ხმალს იკარ“, „მუმლი მუხასა“, „ცანგალა და გოგონა“, „დავლური“, „წინ-წყარო“, „აჰ, ლაზარე, ლაზარე“, თუშური „ხვარამზე“, მოხეური „მოხევე ქალო თინაო“, იმერული „მხედრული“, „ნადური“, სვანური „მირანგულა“, „ლილე“, „ყანსავ ყიფიანე“, „შინა ვორგილ“, ფშაური „ჯვარი წინასა“, აჭარული „ხერტლის ნადური“, „ხორუმი“, გურული „ბატონებო“, „ხასანბეგურა“, „მზე შინა და მზე გარეთა“, მეგრული „აშო ჩელა“, „ოდოია“, „სისა ტურა“, „ნანა“, „იავნანა“, რაჭული „ალილო“ და სხვ.

ხალხური მუსიკის გამოჩენილი შემსრულებლები: ფოლკლორული ჯგუფები, მომღერალი ოჯახები, შემსრულებლები

ბ) პროფესიული მუსიკა

სასულიერო მუსიკა
სამგალობლო სკოლები შუა საუკუნეებში (გელათის, შემოქმედის, სვეტიცხოვლის)
XIX ს. საეკლესიო გალობის აღმდგენელი კომიტეტის მოღვაწეობა
XX ს.-ის ტენდენციები სასულიერო მუსიკაში
საგალობლები („უფალი სუფევს“, „წმიდაო ღმერთო“, „ქრისტე აღსდგა“, „ნინოს ტროპარი“, „შენ ხარ ვენახი“)

XIX ს.	მუსიკალური კულტურა საქართველოში (მუსიკალური საგანმანათლებლო კერები, ხალხური საგუნდო მუსიკის აღორძინება, საოპერო თეატრის დაარსება და სხვ.)
XIX-XX სს. მიჯნა	ქალაქური მუსიკის აღმოსავლური და დასავლური შტოები (ვ. მაჭავარიანი-წერეთლისა - „სულიკო“; დ. ფაღავას „ჩემო ციციანათელა“ და სხვ). ახალი საკომპოზიტორო სკოლის ჩამოყალიბება <i>კომპოზიტორები:</i> დ. არაყიშვილი (ოპერა „თქმულება შოთა რუსთაველზე“, რომანსები), ზ. ფალიაშვილი (ოპერები „აბესალომ და ეთერი“, „დაისი“), მ. ბალანჩივაძე (ოპერა „დარეჯან ცხიერი“, რომანსები), ვ.დოლიძე (ოპერა „ქეთო და კოტე“), ნ. სულხანიშვილი (საგუნდო სიმღერები „გუთნური“, „მესტვირული“, „ღმერთო, ღმერთო“)
XX ს.-დან დღემდე	<i>კომპოზიტორები:</i> ა. ბალანჩივაძე (საფორტეპიანო კონცერტი №3 a-moll), შ. მშველიძე (სიმფონიური პოემა „ზვიადაური“), ა. მაჭავარიანი (ბალეტი „ოტელო“, სავიოლინო კონცერტი d-moll), ო. თაქთაქიშვილი (ოპერა „მინდია“, საფორტეპიანო კონცერტი №1 c-moll), დ. თორაძე (ბალეტი „გორდა“, კინომუსიკა, სიმღერები), რ. ლალიძე (ოპერა „ლელა“, კინომუსიკა, სიმღერები), ს. ცინცაძე (სიმებიანი კვარტეტი №2 D-dur, საკვარტეტო მინიატურები, კინომუსიკა, სიმღერები), ს. ნასიძე (სიმფონია №5 „ფიროსმანი“), ბ. კვერნაძე (საორკესტრო პიესა „ცეკვა-ფანტაზია“, კინომუსიკა, მუსიკა თეატრისათვის, სიმღერები), ნოდარ გაბუნია („იგავი“ მთხრობელის, სამი ვოკალისტისა და ინსტრუმენტული სეპტეტისათვის, კინომუსიკა, სიმღერები), გ. ცაბაძე (მიუზიკლი „ვერის უბნის მელოდიები“, კინომუსიკა, სიმღერები), ნ. მამისაშვილი (საბავშვო პიესები ფორტეპიანოსათვის), გ. ყანჩელი („სტიქსი“ ალტის, შერეული გუნდისა და სიმფონიური ორკესტრისათვის; კინომუსიკა და მუსიკა თეატრისათვის, სიმღერები), ვ. აზარაშვილი (სიმღერები), ჯ. კახიძე (სიმღერები), ი. კეჭაყმაძე (საგუნდო მუსიკა), მ. შულღიაშვილი („ეგზერსისი“ ფორტეპიანოსათვის), გ. ბზვანელის, ი. გურგულიას, მ. დავითაშვილის, ნუნუ გაბუნიას სიმღერები; მუსიკა ანიმაციური ფილმებისათვის; მუსიკა ა. შალიკაშვილის სახ. პანტომიმის თეატრში

უცხოეთის მუსიკა

მუსიკის საწყისები და ძველი ცივილიზაციების მუსიკა
ძვ.წ. 6000 - ახ.წ. 500

ა) ეგვიპტე, შუამდინარეთი, უძველესი ინდოეთი, უძველესი ჩინეთი

ბ) ანტიკური საბერძნეთისა და რომის მუსიკა

დასავლეთ ევროპის შუა საუკუნეების მუსიკა
V-XIV I ნახ. სს.

დასავლეთ ევროპის რენესანსის მუსიკა
XIV- XVI სს.

დასავლეთ ევროპის ბაროკოს მუსიკა
XVII ს. და XVIII ს. I ნახ.

მუსიკის როლი და ფუნქცია, რელიგიური მისტერიები; სამეფო კარის მუსიკა; სინკრეტული ხელოვნება

ეპიკური და ლირიკული მუსიკა; მუსიკა ანტიკურ თეატრში

საეკლესიო მუსიკა: ფსალმოდია, ჰიმნი, გრიგორიანული ქორალი, საგალობელი Dies irae; მესა; მონოდია, ნევმები, გვიდო არეცოელის სანოტო სისტემა

საერო მუსიკა: ტრუბადურების, ტრუვერებისა და მინეზინგერების სასიმღერო პოეტური ხელოვნება; მოხეტიალე მუსიკოსების ხელოვნება

საეკლესიო მუსიკის ჟანრები: მესა, მოტეტი

საერო მრავალხმიანი სიმღერის ჟანრები: მადრიგალი, შანსონი, ინგლისური სიმღერა

ინსტრუმენტული მუსიკა

კომპოზიტორები: ლ. და პალესტრინა („პაპი მარჩელოს მესა“), კ. ჟანეკენი (სიმღერა „ჩიტების გალობა“)

ბაროკოს დახასიათება.

ოპერის ჟანრის შექმნა და საოპერო სკოლები იტალიაში, საფრანგეთსა და ინგლისში; ოპერა buffa და seria; ფრანგული ლირიკული ტრაგედია

კომპოზიტორები: ჯ. პერი (ოპერა „ევრიდიკე“), კ. მონტევერდი „ორფეუსი“, ჰ. პერსელი „დიდონა და ენეოსი“

ბალეტის ჟანრის შექმნა იტალიასა და საფრანგეთში

ინსტრუმენტული ჟანრები: Concerto grosso, სონატები da camera, da chiesa, კონცერტი სოლო საკრავისა და ორკესტრისათვის

კომპოზიტორები: ა. კორელი (Concerto grosso op. 6 №8 g-moll Christmas, op. 5 სავიოლინო სონატა La Folia), ა. ვივალდი (სავიოლინო კონცერტების ციკლი „წელიწადის დრონი“, „გაზაფხული“), დ. სკარლატი (საკლავირო სონატები K.159 C-dur; K.141 d-moll); ი.ს. ბახი („მაღალი მესა“ h-moll, „ყავის კანტატა“, საორგანო ტოკატა და ფუგა d-moll, „ბრანდენბურგის კონცერტი“

დასავლეთ ევროპის კლასიციზმის მუსიკა ა) ფრანგული კლასიციზმი XVIII ს. I ნახ. ბ) ავსტრიულ- გერმანული კლასიციზმი XVIII ს. II ნახ. ევროპული რომანტიკული მუსიკა XIX ს.	№2, „ფრანგული სუიტა“ №2, პრელუდია და ფუგა №1 C-dur „კარგად ტემპერირებული კლავირის“ I ტომიდან); გ.ფ. ჰენდელი (ორატორიები „მესია“, სუიტა „მუსიკა წყალზე“, საორგანო კონცერტი №13 „გუგული და ბულბული“) კლასიციზმის დახასიათება <i>კომპოზიტორი - კლავესინისტები:</i> ჟ. ფ. რამო (პიესები კლავესინისათვის „ქათამი“, „ჩიტების გადამახილი“), ლ.კ. დაკენი (პიესა კლავესინისათვის „გუგული“). ვენის კლასიკური სკოლა <i>კომპოზიტორები:</i> ქ. გლუკი (ოპერა „ორფეუსი და ევრიდიკე“), ი. ჰაიდნი (სიმფონიები №83 g-moll „ქათამი“, №101 D-dur „საათი“, №103 Es-dur „ლიტავრების ტრემოლოთი“; სიმებიანი კვარტეტი №15 D-dur, საფორტეპიანო სონატა Hob.XVI 37 D-dur), ვ.ა. მოცარტი (ოპერები „ფიგაროს ქორწინება“, „დონ ჯოვანი“, „ჯადოსნური ფლეიტა“; რეკვიემი d-moll; სიმფონია №40 g-moll; დივერტისმენტები K525 „დამის პატარა სერენადა“, K287 Lodron; საფორტეპიანო კონცერტი №23, საფორტეპიანო სონატა №11 A-dur), ლ. ვან ბეთჰოვენი (სიმფონიები №5 c-moll, №9 d-moll; უვერტიურა „ეგმონტი“; საფორტეპიანო კონცერტი №5 Es dur, საფორტეპიანო სონატები № 8 c-moll „პათეტიკური“, №14 cis-moll „მთვარის“) რომანტიზმის დახასიათება <i>კომპოზიტორები:</i> ფ. შუბერტი (სიმღერები „Ave Maria“, „კალმახი“, „სერენადა“, ბალადა „ტყის მეფე“, სიმფონია №8 h-moll „დაუმთავრებელი“; მუსიკალური მომენტი f-moll); ფ. მენდელსონი (უვერტიურა და საქორწილო მარში მუსიკიდან უ. შექსპირის კომედიისათვის „ზაფხულის დამის სიზმარი“, სავიოლინო კონცერტი e-moll, საფორტეპიანო პიესები კრებულიდან „უსიტყვო სიმღერები“), რ. შუმანი (საფორტეპიანო ციკლი „კარნავალი“; პიესები „საბავშვო ალბომიდან“), ფ. შოპენი (საფორტეპიანო კონცერტი №2 f moll, ნოქტიურნები №8 Des-dur op.27 №2, პრელუდიები op.28 №4 e-moll, №7 A-dur, №20 c-moll, ეტიუდები op.10 №3 E-dur, №12 c-moll „რეკლუციური“, მაზურეკები op.17 №4 a-moll, op.68 №1 C-dur, პოლონეზი №3 A-dur op.40 №1, ვალსი №7 cis-moll op.64), ჰ. ბერლიოზი („ფანტასტიკური სიმფონია“), ფ. ლისტის („უნგრული რაფსოდია“ №2 cis-moll, პარაფრაზა „რიგოლეტო“, ეტიუდები „კამპანელა“, „ჯუჯების ფერხული“), ნ. პაგანინი (სავიოლინო კონცერტი №2 h-moll op.7,

	კაპრისი სოლო ვიოლინოსათვის №24 ციკლიდან „24 კაპრისი“), ი. ბრამსი („უნგრული ცეკვები“ ორკესტრისათვის), ჯ. როსინი (ოპერა „სევილიელი დალაქი“), ჯ. ვერდი (ოპერები „ნაბუქო“, „რიგოლეტო“, „ტრავიატა“, „აიდა“), რ. ვაგნერი (ოპერა „ლოენგრინი“, ტეტრალოგია „ნიბელუნგის ბექედი“), ჟ. ბიზე (ოპერა „კარმენი“), კ. სენ-სანსი (ინსტრუმენტული ციკლი „ცხოველთა კარნავალი“), ე. გრიგი (მუსიკა სპექტაკლისათვის და საორკესტრო სუიტა „პერ გიუნტი“, საფორტეპიანო კონცერტი a-moll), ა. დვორჟაკი (სიმფონია №5 e-moll „ახალი სამყაროდან“), ი. შტრაუსი (ვალსები), ჟ. ოფენბახი (ოპერეტა „ორფეუსი ჯოჯოხეთში“), ა. ადანი (ბალეტი „ჟიზელი“), ლ. მინკუსი (ბალეტი „დონ კიხოტი“)
რუსული მუსიკა XIX ს.	რეალიზმისა და რომანტიზმის ტენდენციები „მძლავრი ჯგუფი“; კომპოზიტორები: მ. მუსორგსკი (საფორტეპიანო სუიტა „სურათები გამოფენიდან“), ნ. რიმსკი-კორსაკოვი (სიმფონიური სუიტა „შაჰრაზადი“, პიესა „კელას გაფრენა“); პ. ჩაიკოვსკი (ოპერა „ევგენი ონეგინი“, ბალეტები „მაკნატუნა“, „მძინარე მზეთუნახავი“ და „გედების ტბა“, უვერტიურა-ფანტაზია „რომეო და ჯულიეტა“, საფორტეპიანო კონცერტი №1 b-moll, საფორტეპიანო სუიტა „წელიწადის დრონი“, პიესები „საბავშვო ალბომიდან“ ფორტეპიანოსათვის)
მუსიკა XIX-XX სს. მიჯნაზე ა) ავსტრო-გერმანული გვიანი რომანტიზმი	გვიანი რომანტიზმის დახასიათება. კომპოზიტორი: გ. მალერი (სიმფონიები №1 D-dur „ტიტანი“, №5), რ. შტრაუსი (სიმფონიური პოემა „ტილ უილენშპიგელი“)
ბ) დასავლეთ ევროპის იმპრესიონიზმი	იმპრესიონისტული სტილის დახასიათება; კომპოზიტორები: კ. დებიუსი (სიმფონიური ციკლი „ნოქტიურნები“, სიმფონიური „პრელუდია ფავნის ნაშუადღევ დასვენებისათვის“, პიესა სოლო ფლეტისათვის „სირინქსი“, პრელუდიები „სელისფერთმიანი ქალიშვილი“, „ჩადირული ტამარი“ საფორტეპიანო ციკლიდან „24 პრელუდია“, საფორტეპიანო ციკლი „საბავშვო კუთხე“, საფორტეპიანო პიესა „მთვარის შუქი“ „სუიტიდან ფორტეპიანოსათვის“); მ. რაველი (ოპერა-ბალეტი „ბავშვი და ჯადოქრობა“, სიმფონიური პიესა „ბოლერო“, ინსტრუმენტული სუიტა „დედა ბატი“, საფორტეპიანო პიესა „წყლის თამაში“)
გ) იტალიური ვერიზმი	ვერიზმის დახასიათება. კომპოზიტორი: ჯ. პუჩინი (ოპერები „ბოჰემა“ და „ტურანდოტი“)

დ) რუსული მუსიკა	გვიანი რომანტიზმისა და ექსპრესიონიზმის ტენდენციები <i>კომპოზიტორები:</i> ა. ლიადოვი (სიმფონიური პოემა „კიკიმორა“, „მუსიკალური ზარდახშა“), ს. რახმანინოვი (საფორტეპიანო კონცერტი №2 c-moll, „რაფსოდია პაგანინის თემაზე“), ი. სტრავინსკი (ბალეტები „პეტრუშკა“ და „ღვთაებრივი გაზაფხული“)
XX საუკუნის და დღემდე მუსიკა	ექსპრესიონიზმი, ნეოკლასიციზმი, ფოლკლორიზმი, ჯაზი კლასიკურ მუსიკაში, მინიმალიზმი, ელექტრონული მუსიკა და სხვ. <i>კომპოზიტორები:</i> ა. შონბერგი (საფორტეპიანო სუიტა op.25), ო. რესპიგი („რომის ფიჭვები“), ბ. ბარტოკი („მუსიკა სიმებიანების, დასარტყამებისა და ჩელესტასათვის“), ჯ. გერშვინი (ოპერა „პორგი და ბესი“, „რაფსოდია ბლუზის ტონებში“, სიმფონიური პოემა „ამერიკელი პარიზში“), ს. პროკოფიევი (ბალეტები „რომეო და ჯულიეტა“ და „კონკია“, სიმფონია №1 D-dur „კლასიკური“, სიმფონიური ზღაპარი „პეტია და მგელი“, საფორტეპიანო პიესა „ტოკატა“ d-moll op.11); ა. ხაჩატურიანი (ბალეტები „გაიანე“ და „სპარტაკი“), დ. შოსტაკოვიჩი (სიმფონია №7 C-dur „ლენინგრადული“); ლ. ანდერსონი (ინსტრუმენტული პიესები), ო. მესიანი („ეგზოტიკური ფრინველები“ ფორტეპიანოსა და ორკესტრისათვის), კ. შტოკჰაუზენი („ტელემუსიკა“ Telemusic; საფორტეპიანო პიესები Klavierstücke), ი. ქსენაკისი (Meatastaseis), ს. რაიხი („განსხვავებული მატარებლები“ Different Trains), ფ. გლასი (Glassworks, კინომუსიკა), ი. ტომიტა (ელექტრონული მუსიკა), ა. პიაცოლა (ტანგოები)
აშშ და ევროპული მიუზიკლი და როკ-ოპერა	<i>კომპოზიტორები:</i> ლ. ბარტი (მიუზიკლი „ოლივერი“), ფ. ლოუ (მიუზიკლი „ჩემი მშვენიერი ლედი“), რ. როჯერსი (მიუზიკლი „მუსიკის ჰანგები“), ლ. ბერნსტაინი (მიუზიკლი „ვესტსაიდის ისტორია“), კინომიუზიკლი „მერი პოპინსი“ მუსიკის ავტორები (რიჩარდ შერმანი, რობერტ შერმანი, ი. ქოსთელი) ე. ლ. უებერი (როკ ოპერა „სუპერ სტარი“), რ. კოჩანტე (მიუზიკლები „პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარი“ და „პატარა პრინცი“)
აშშ და ევროპული მუსიკა; ჯაზი და პოპულარული მუსიკა	სპირიტუელსი, ბლუზი, ტრადიციული და კლასიკური ჯაზი, სვინგი, რეგთაიმი, ბი-ბოპი, ლათინურ-ამერიკული საცეკვაო მუსიკა და სხვ. <i>კომპოზიტორები და შემსრულებლები (სოლისტებისა და ბენდების პოპულარული რეპერტუარი):</i> ლ. არმსტრონგი, ბ. ჰოლიდეი, ე. ფიცჯერალდი, გ. მილერი, დ. ელინგტონი, ბ. გუდმენი, ნათ-ქინგ-ქოლი, ჩ. პარკერი, ს. ჯოპლინი, ო. პიტერსონი, დ. ბრუბეკი და სხვ.

მუსიკა პანტომიმისათვის თეატრსა და კინოში კინომუსიკა მსოფლიო ხალხთა სიმღერები	როკ-ენ-როლი, რეგთაიმი, ფოლკი, პოპ მუსიკა, ახალი შანსონი, ტექნო, რეპი და რეგი <i>კომპოზიტორები და შემსრულებლები (სოლისტებისა და ანსამბლების პოპულარული რეპერტუარი):</i> ე. პრესლი, ფ. სინატრა, „ბითლზი“, „ლედ ზეპელინი“, რ. ჩარლზი, ბ. მარლი, ჯ. ჯოპლინი, ე. პიაფი, ჟ. ბრელი, ბ. სტრაიზანდი, ს. ვანდერი, ბ. ვაითი, „ქვინი“, ე. ჯონი, მ. ჯექსონი, ემინემი, ბ. აილიში და სხვ. კინოფილმები „პორტიე“, „ხელზე მოსამსახურე ბიჭი“, „მბეჭდავი“ (მსახიობი ჯ. ლუისი), თეატრალური სკეტჩები მსახიობ-მიმი მ. მარსოს მონაწილეობით („პეპლებზე ნადირობის ხმა“ და სხვ.) მუსიკა მუნჯური და ხმოვანი კინოსათვის კლასიკური მუსიკა კინოხელოვნებაში; კინომიუზიკლის ჟანრი; მუსიკა თანამედროვე კინოხელოვნებაში (პოპულარული მუსიკა კინოფილმებიდან, საუნდტრეკები) <i>კომპოზიტორები:</i> ჩ. ჩაპლინი, ნ. როტა, ე. მორიკონე, მ. ლეგრანი, ჯ. ჰორნერი, ჰ. შორი და სხვ. ინგლისური, ფრანგული, გერმანული, იტალიური (ნეაპოლური), ავსტრიული (ტიროლური), ჩეხური და ა.შ.

პროფესიული უნარ-ჩვევები

1. შემოქმედებითობა და პრაქტიკა 2. მუსიკის აღქმა კონტექსტში და ინტერპრეტაცია	• მუსიკალურ-თემატური მასალის გადმოცემა სხვადასხვა ხერხით: ერთხმიანი მელოდიის ჩაწერა სანოტო სისტემის გამოყენებით, რიტმული ნახაზის ამოცნობა და ჩაწერა, მელოდიის ჰარმონიზაცია ძირითადი ფუნქციების აკორდიკით, მარტივ მრავალხმიან სიმღერაში, მოცემული ხმისათვის სხვა ხმების შეწყობა • ნაწარმოების, მისი ფრაგმენტის ან მუსიკალური ენის ელემენტების - გამომსახველი ხერხების - ამოცნობა სანოტო ჩანაწერის საფუძველზე • მუსიკალური ტერმინებისა და ცნებების განსაზღვრა და ადეკვატური გამოყენება • მუსიკალური ნაწარმოების შესრულების შეფასება

- ქართველი და უცხოელი გამოჩენილი კომპოზიტორების შემოქმედებიდან სხვადასხვა ჟანრის ნაცნობი (ქრესტომატიული) მუსიკალური ნიმუშების ან მათი ფრაგმენტების ამოცნობა; ეპოქის, სტილის, კომპოზიტორის, ფორმის, ჟანრისა და ძირითადი მუსიკალური ელემენტების - გამომსახველი ხერხების - განსაზღვრა. მსჯელობა მუსიკალური ელემენტების მნიშვნელობასა და როლზე მხატვრული შინაარსის შექმნისათვის, ზოგადად და კონკრეტულ ნაწარმოებში; მუსიკის გამომსახველი საშუალებები ძველსა და ახალ მუსიკაში
- უცნობი ტიპიური მუსიკალური ნაწარმოების ანალიზი
- მუსიკის დაკავშირება ხელოვნების სხვა დარგებთან (შედარება, პარალელების გავლენა)
- მუსიკალური სტილებისა და ეპოქების დახასიათება, სხვადასხვა ეპოქისა და ჟანრის მუსიკალურ ნაწარმოებებს შორის არსებულ მსგავსება-განსხვავებაზე მსჯელობა და კულტურულ-ისტორიულ კონტექსტთან დაკავშირება; სხვადასხვა ეპოქის მუსიკაში ინტონაციური ფორმულების (შუა საუკუნეების გრიგორიანული ქორალი Dies irae, „ვალტორნების ოქროს სვლა“) გამოყენების გააზრება, ამოცნობა, მათი დაკავშირება მხატვრულ სახეებთან; კლასიკური მუსიკის გავლენა პოპ მუსიკაზე, კონკრეტულ ნაწარმოებებში მათი ამოცნობა და მსჯელობა მათი გამოყენების ხერხებზე; ახალი ტექნოლოგიების როლი და მნიშვნელობა თანამედროვე მუსიკის სხვადასხვა ჟანრში
- კომპოზიტორების შემოქმედებასა და შემსრულებლების სტილზე მსჯელობა